

რადღაც, ტრუპ ქვეყნის
იღისა, ივერ მარეო,
და შტა ქართული, სწავლია
სამოსელი გახიზრისა!

საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის
ყოველთვიური საბავშვო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის
ბავშვების მოსაზრება დალი

საქართველოს
ბავშვების
საზოგადოებრივი
კავშირების
კავშირების

სახლი, სადაც 1879 წლის 21 დეკემბერს დაიბადა დიდი სტალინი

პაპი ბალიაშვილი

ნახატები მ. შოთხიშვილისა

ორი მეგობარი

5369

სახლში თამაზს, პეტრას და ძია ვლადისლავს დიასახლისი შეეგება და ყველა სასადილო ოთახში მიიპატიჟა.

— რად დაიგვიანეთ? რამდენი ხანია, გელოდებოთ, — უთხრა მან ქმარს. — ჩვენი უცხო სტუმარი, ალბათ დაიღალა და მშვიდრიცაა.

— არა, მე სულაც არ მშია. — მორიდებით უპასუხა თამაზმა, მაგრამ პეტრამ შეაწყვეტინა:

— როგორ არა გშია, მე ისეთ მადახე ვარ, რომ მზადა ვარ კარაქიც ვკამო და რძეც დავლიო. დედა, პელმენები ხომ დაამზადე?

— როგორ არა!

— თამაზმა არ იცის, ალბათ, რა არის პელმენები.

— არა, არ ვიცი.

— აი, ნახავ.

ყველანი სუფრას მიუსხდნენ. დიასახლისმა ჩამოარიგა საინებით წვნინი, რომელიც ცურავდნენ თეთრი პელმენები. თამაზმა გასინჯა ერთი მათგანი და გაოცებით წამოიძახა:

— ეს ხომ ხინკალია!

— რაო? — ჰკითხა პეტრამ.

— ხინკალი! ჩვენებურად მას ხინკალს უწოდებენ, მხოლოდ ის უფრო დიდია ამაზე.

პელმენებს შემწვარი მოჰყვა, შემდეგ ტკბილეული ჩაით და, მართალია, თამაზი თავიდანვე იკეხნიდა, არა მშიაო, მაგრამ ისე დანაყრდა, — თქვენი მოწონებული!

— ახლა რას აპირებთ? — ჰკითხა დიასახლისმა შვილს, — პირველ სეანსზე კინოში წახვალთ?

პეტრამ თამაზს გადახედა.

— წავალთ, რატომაც არა!

— არა! — უთხრა თამაზმა, — თუ შენთვის ძნელი არ არის, შინ გამაცილე.

— ვაშა! — წამოიძახა პეტრამ, — თამაზს მეტრო არ უნახავს. ჩვენ გავემგზავრებით მეტროთი.

— რა არის მეტრო, იცი? — ჰკითხა ძია ვლადისლავმა.

— როგორ არა. მიწისქვეშა რკინიგზაა.

— სწორია! ის შენდება დიდ ქალაქებში და გადის არამარტო სახლებისა

გაგრძელება. იხილე „დილა“ № 10, 11.

და ქუჩების ქვეშ, არამედ მდინარეების ქვეშაც. მიწის ზედაპირიდან ის საშუალოდ ორმოცდათი მეტრის სიღრმეზეა გაყვანილი მრავალი მიმართულებით. ამ სიღრმეზე რომ გადადილებული იქნას ჩასვლა-ამოსვლა, იქ მოწყობილია თავისთავად მოძრავი კიბეები. მას ესკალატორი ეწოდება. ყოველივე ამას შენ ახლა საკუთარი თვალით ნახავ. მაშ, წადი პეტია, წაიყვანე შენი სტუმარი და ცოტა გაისეირნე. ნახეთ სადგურები „მიაკოვსკი“, „დინამოს სტადიონი“, „აეროპორტი“, „რევოლუციის მოედანი“ და „ოპოტნი რიადში“ ვადმოხვალთ. გასაგებია?

— ყველაფერი გასაგებია. წავივით, თამაზ! — უთხრა პეტია.

ორივენი ქუჩაში გავიდნენ, რამდენიმე მოსახვევი გაიარეს და მალე ერთ შენობას მიაღწენენ. ეს იყო მეტროს სადგური. ჩაიარეს კიბეები და მარმარილოთი მოპირკეთებულ დარბაზში შევიდნენ. ერთ ადგილას ბროლისმინებიანი სარკმელების თავზე ეწერა „სალაროები“. იქ იყიდებოდა მეტროს ბილეთები. იქვე მეორე კედლის გასწვრივ ჩამწკრივებულიყო ბილეთის რამდენიმე გაყიდველი ავტომატი. ისინი კარადებს ჰგავდნენ.

პეტია სწორედ იმ ავტომატთან მივიდა და თამაზს უთხრა:

— აი, უკუჩრე, მე ამაში ახლა ერთ აბაზანას ორ სამშაურთან ჩავაგდებ და ეს მანქანა თავისით გამოაგდებს ბილეთს.

პეტამ პატარა, სავანგებო-ღრიქოში ჩაუშვა ხურდა ფული. გაისმა უცნაური ზუსუნნი, რალაცამ გაიჩხაკუნა და ავტომატმა ხელისგულივით გამოშვერილ პატარა თასში ბილეთი ჩამოაცურა. იგი კინოღუნტის ნაქერს ჰგავდა. პეტამ ამოიღო ბილეთი, თამაზს გაუწოდა და ახლა მეორედ ჩაყარა ავტომატში ხურდა ფული. კიდევ გაისმა ყრუ ზუსუნნი და თასში მეორე ბილეთი ჩამოვარდა. პეტამ ისიც აიღო და ორივენი განათებულ დერეფანს გაუსყენენ. იქ კონტროლიორმა ქალბუბმა ბილეთებს ბოლოები მოახიეს. თამაზს ყრუ გუგუნნი შემოესმა.

— ეს რაა? მატარებელი ხმაურობს? — იკითხა თამაზმა.

— არა, ეს ესკალატორი გუგუნებს. აი, შეხედ!

თამაზმა დაინახა დიდი თალი და თავქვე დაშვებული გვირაბი. როდესაც მიუახლოვდნენ, გამოჩნდა ესკალატორის თავი. იატაკიდან გამოზობოდა ფიანდაზივით ეიწრო ზოლი. ეს ზოლი ვარბოდა ქვემოთ და გზაღვზა იქცეოდა კიბედ. აი, ამაზედ უნდა შემდგარიყვნენ ორთავენი.

— მოდი, ნუ გეშინია! — უთხრა პეტამ თამაზს, მაჯაში ხელი მოჰკიდა და ამ მოძრავ ზოლზე თამამედ შებიჯა. თამაზმაც გაიმაგრა გული, თუმცა უწვეულიო გრძნობამ კი შეიპყრო, როდესაც ამ ზოლმა გაიტაცა და ოდნავ წონასწორობაც დააკარგინა. მალე ამ ზოლმა ნელნელა დაიწყო საფეხურებად ქცევა და თავქვე დაეშვა. გამოჩნდა საოცრად ღრმა გვირაბი. მთელი ეს დახრილი გვირაბი განათებული იყო ელექტროლამპებით. გვერდით მოძრაობდა მეორე ასეთივე კიბე და მას მგზავრები ზევით მიჰყავდა.

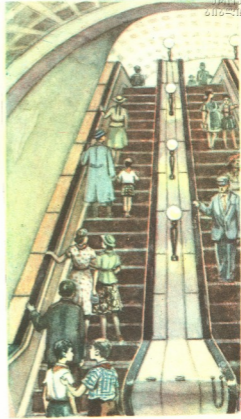
თამაზს მოეჩვენა, თითქოს ძალიან დიდხანს მილიოდნენ ქვევით. ბოლოს გვირაბი ჩათავდა, მოძრავი კიბის საფეხურები დაეაკებაზე შეუმჩნევლად გასწორდნენ და ეს მოძრავი ზოლი უკვე გაუჩინარდა იატაკის ქვეშ. ორთავემ სწრაფად გადააბიჯეს იატაკზე და დღესავით განათებულ დიდ, თვალწუწდნელ დარბაზში შევიდნენ. ეს იყო სადგურის შუა ბაქანი. მარჯვნივ და მარცხნივ თაღებიანი გასასვლელები იყო, სადაც დგებოდნენ მეტროს მატარებლები. ბაქანზე თეთრხელოთათმანიანი მილიციელი იდგა და თვალსურს ადევნებდა, რომ წესრიგი არავის დაერღვია. ხალხი ფუსფუსით მიემართებოდა თავიანთი მატარებლებისაკენ, ზოგი მარჯვნივ, ზოგი მარცხნივ. პეტრემ და თამაზმა მარჯვნივ გაუხვიეს და დაუწყეს ლოდინი მატარებელს. მალე გვირაბიდან თბილმა ქარმა დაუბერა.

— მატარებელი მოდის! — უთხრა პეტრემ თამაზს.

— რა იცი?

— აი, ქარმა დაჰბერა. მატარებელი ჩქარა რომ მოდის, ჰაერს დგუმით აწევა, გვირაბში ჰაერს მეტი გზა არა აქვს და აქეთ მოჰქრის.

მართლაც, მალე გუფუნიც მოისმა და ლიანდაგზე შემოგრიალდა ელექტრონით განაღებულნი. ბრალოსუნჯრებიანი მატარებელი. მან ერთი დაისისინა და გაჩერდა. ვაგონის კარები თავისთავად გაიღო. იქიდან ხალხი გამოვიდა, მხოლოდ ამის შემდეგ შევიდნენ ვაგონში ბაქანზე მომლოდინე მგზავრები. პეტია და თამაზი ტყავის რბილ სავარძელზე დასხდნენ. ვაგონის კარები თავისთავად დაიხურა და მატარებელი დაიძრა. თვალწინ გაიწვინეს სადგურის ბაქანმა და ელექტრონით გაბრწყვიალებულმა ქაღებმა. მალე მატარებელი ბნელ გვირაბში შევიდა. ისმოდა გამაყრუებელი დაგაღუგი, ხანდახან გაიღვებდა კედლებზე დაკიდული სანიშნო ლამპები, ზოგი წითელი,

ზოგი ლურჯი; მგზავრები ჩუმად ისხდნენ ვაგონში. ვიღაც ქალი წიგნს კითხულობდა და თამაზი ვაკვირვებით ამბობდა გუნებაში: როგორ შეიძლება ახლა წიგნის კითხვა, ასეთი საინტერესო მგზავრობის დროს.

თამაზს მოეჩვენა, რომ ისინი გასაოცრად დიდხანს მილიოდნენ, თანაც თავბრულამხვევი სისწრაფით. ბოლოს მატარებელმა სვლას უკლო და ახალ სადგურში შევრიალდა. ეს სულ არ ჰგავდა წინანდელს. იგი მთლად წითელი მარმარილოთი იყო მოპირკეთებული.

— იცი, — უთხრა პეტრემ თამაზს, — მამამ მითხრა, რომ ამ სადგურის კედლები ქართული მარმარილოსაგან არის ნაგებიო. აქ ბევრი სადგურია თქვენებური

მარმარილოსაგან გაღამაზებული. ზოგი წითელია, ზოგი თეთრი, ზოგი რუხი. შეხედე, რა ღამაზია!

მატარებელმა ახალი მგზავრები მიიღო და კვლავ გზას გაუღდა. ახლა გვირაბში ორი ლიანდაგი ეგო და მალე მათ ჩაუქროლა მოპირდაპირე მხრიდან მომავალმა მატარებელმა. თვალწინ ელვასავით გაიქროლა მისმა განათებულმა ფანჯრებმა.

— ჩვენ ახლა მდინარე მოსკვა-რეკას ქვეშ მივდივართ, — უთხრა პეტეამ თამაზს, — ეინ იცის, ახლა იქნება, ჩვენს თავზე გემები მიდიან.

ასე გაიარეს რამდენიმე საღგური. ყოველი მათგანი საოცარ და თვალწარმტაც სანახაობას წარმოადგენდა. ისინი შემკული იყვნენ ქანდაკებებით და მოხატული სურათებით.

ბოლოს, როდესაც ერთ საღგურში კედლებზე ამოიკითხეს „ოხოტნი რიად“, რაც ქართულად ნიშნავს „მონადირეთა რიგს“, ორივენი მატარებლიდან გადმოვიდნენ.

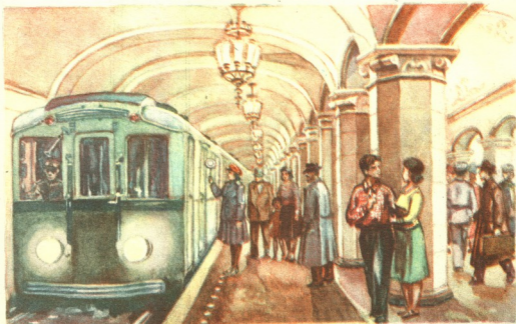
(გაგრძელება იქნება)

— რად ჰქვია ამ საღგურს „მონადირეთა რიგი?“ — ჰკითხა თამაზმა პეტეას.

— ახლა ზევით ავალთ, იქამ სახელწოდების ქუჩაა, — ძველად აქ სავაჭრობი იყო რიგებად ჩამწყობიებული, ფართოთ მოვაჭრენი ცალკე რიგებად იყვნენ, ხორციით მოვაჭრენი ცალკე, ნანადირევით მოვაჭრენი ცალკე და სწორედ იმ ქუჩას ერქვა „მონადირეთა რიგი“. მას შემდეგ ამ ადგილს მხოლოდ სახელწოდება შეერჩა ძველი.

ორთავენი კვლავ ესკალატორზე შედგნენ, რომელმაც ისინი მგზავრებთან ერთად მალა, დარბაზში აიყვანა, იქიდან თეთრი მარმარილოს ღერფენით ქუჩაში გავიდნენ და თამაზმა გაკვირვებით დაინახა ის სასტუმრო, რომელშიაც ის და ბიძამისი დილას დაბინავდნენ. თურმე მეტროს საღგური მათი სასტუმროს ქვეშ ყოფილა.

პეტეამ თამაზი მის ნომრამდე მიაცილა, იქ კი გამოეთხოვა და შეპირდა, რომ ხვალ კიდევ გეწვევიო.

თინათინ კვიციანი

აი, ჩემი ჩელო

ერთი, ორი, სამი,
გულმოდგინედ ვითვლი.
მარჯვენდ უნდა ვიყო,
არ დამიციდეს თითი.

აქ „დო“ არის, ვიცი,
აქ „პაუზა“ არის;
გასარჩევი დამრჩა
„გასაღები“ ბანის.

ერთ საათში მასაც
შევისწავლი კარგად.
მუშაობა მიყვარს,
უქმად დროს არ ვკარგავ.

უსათუოდ მინდა,
მუსიკოსი გავხდე,
აი, ჩემი ჩელო,
რა კარგია, ნახეთ!

ნახატი რ. სუხმერიძისა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ს. სინაღლიძე

ნახატები პლ. ვეზუაძისა

საყვარელი წიგნი

მისტერ უოტერი თავისი ღუქნის კარებთან იდგა, როდესაც ჯესი სკოლიდან შინ ბრუნდებოდა.

— ჯესი, ჯესი! აქ მოდი! — დაუძახა მეღუქნემ.

— არაფრის ყიდვა არ მინდა. — უთხრა გოგონამ.

— სულ ერთია, მოდი! — აღერსიანად მიიბატიუა მეღუქნემ. ჯესი წინ გაუშვა, სწრაფად მივიდა დახლთან და უჯრიდან ფორთოხალი ამოიღო.

— ასეთი ფორთოხალი თვით კალიფორნიაშიც კი ძნელი საშოვარია...

— დიახ. — დაეთანხმა ჯესი.

— აიღე! — გაუწოდა მეღუქნემ ფორთოხალი.

— ფული რომ არა მაქვს? — გაიღიმა ჯესიმ.

— გაჩუქებ!

ჯესის გაუკვირდა, რადგან მისტერ უოტერი სიხარბითა და სიძუნწით მთელ ქალაქში ცნობილი იყო. მაგრამ ამჟამად ისეთი თავაზიანი და გულკეთილი აღმოჩნდა, რომ ჯესიმ ფორთოხალი გამოართვა და მადლობა გადაუხადა. ვიდრე

გოგონა ფრჩხილით გაქორდა ფორთოხლის კანს. მელუქნემ დახლიდან წიგნი გამოიღო. ჯესის აჩვენა და ჰკითხა:

— გახსოვს ეს წიგნი? ამისთანა წიგნი შენ ჩემგან ამ ორი წლის წინ იყიდე... ჯესიმ დაინახა ღია ფერის ყდა წარწერით „საბჭოების ქვეყანა“.

— რასაკვირველია, მახსოვს! მრავალჯერ გადავიკითხე და მადლობაც გადაგიხადეთ ასეთი კარგი წიგნისათვის. — მიუფო სახეგაბრწყინებულმა გოგონამ.

— ჯესი, მომეცილე ის წიგნი!

ჯესის ფორთოხალი კინაღამ ხელიდან გაუვარდა. ნეტავი ეს კაცი ცბიერია თუ სულელი? განა ვინმე დათმობს ამ წიგნს? განა ამ წიგნით არ გაეცნო ჯესი სიმართლეს საბჭოთა კავშირის და მათი ბავშვების ცხოვრების შესახებ! რასაკვირველია, ამის მსგავსი არაფერი შეიძლება იყოს ამერიკაში. ჯესიმ ნამდვილად შეიყვარა ის შორეული მხარე, რომელსაც საბჭოების ქვეყანა ჰქვია. მისტერ უოტერს კი განუზრახავს ასეთი წიგნი უკან დაიბრუნოს.

— დედამ იმ წიგნის ყიდვის ნება იმითკი არ დამართა, რომ იმით ვივაქრო. — მიუფო ჯესიმ.

— მე მაინც გთხოვ, მომეცილო! — უთხრა მისტერ უოტერმა, — რაც ის წიგნი ღირდა, ერთი დოლარით კიდევ მეტს მოგცემ, მთელი ერთი დოლარით მეტს!

— არ მინდა ის დოლარი! — ეწყინა გოგონას და ფორთოხალი დახლზე დადო. — ახლა წავალ...

— მოიცადე! — გააჩერა მელუქნემ და დახლიდან გამოვიდა: — გესმის, მე ის წიგნი მჭირდება! აუცილებლად მჭირდება!

— რასაკვირველია, იმ წიგნის მსურველი ბევრია და ორჯერ მეტს გადაიხდიან. მე კი თქვენი დოლარი არა მჭირდება. — მიუფო გაბრაზებულმა ჯესიმ.

— საქმე ამაში არ არის, ჯესი. — ამოიოხრა მელუქნემ.

საქმე როგორც უნდა იყოს, მაინც იმ წიგნს — „საბჭოების ქვეყანას“ — წიგნის დავეთმობ. — გადაწყვიტა თავისთვის გოგონამ, მაგრამ მელუქნე მაინც სასაგანსას გაიძახოდა:

— მონდი, მოვილაპარაკოთ! გირჩევნია, შევთანხმდეთ.

— არავითარ შემთხვევაში! — მოუჭრა ჯესიმ და კარისაკენ გაემართა.

— ნუ ჩქარობ! — დაუყვირა, მელუქნემ და გზა გადაუღობა, — მე არ მინდოდა შენთვის მეთქვა, მაგრამ რადგან ასე ჯიუტობ — გეტყვი. ეს წიგნი პოლიციას უნდა ჩავაბარო...

— პოლიციას?! — შეეკითხა შეშინებული ჯესი.

— დიახ! — უპასუხა მისტერ უოტერმა. — გინდა დავიფიქავ, რომ სიმართლეს ვამბობ. ამ წიგნზე ამერიკაში ყველგან სასამართლო მოაწყეს...

— წიგნზე სასამართლო? — აღშფოთდა ჯესი, — მერე, ამისთანა კარგ წიგნზე?...

— დიახ, სასამართლო მოაწყეს და ამერიკელებისათვის მანვე წიგნად აღიარეს, — განაცრძობდა მელუქნე, — ამჟამად პოლიცია მთხოვს, ის ოცი ცალი, რომელიც მე გაუყიდე, უკანვე ჩავაბარო. თექვსმეტი უკვე აღმოვაჩინე. შენი მეჩვიდმეტეა... დანარჩენი სამი კი — ველარ გავიხსენე, ვის მივეცილე. ასე რომ, უნდა მომიტანო, ჯესი!..

— არ შემძლია! — ძლივს თქვა ჯესიმ, — არაფრით არ შემძლია!

— რატომ? — ჩაცვივდა მელუქნე, — ექიმმა დამიბრუნა, შენს პირდაპირ რომ პატარა ჯეკი ცხოვრობს, იმანაც მომიტანა...

და მელუქნემ ხელახლა გაუწოდა ფორთოხალი, რომელიც გოგონამ ცოტა ხნის წინ დახლზე დადო.

— გმადლობთ, არ მინდა! — უპასუხა ჯესიმ და სახეიდანძულმა განავრძო: — მე არც კი მახსოვს, სად მაქვს ის წიგნი... შეიძლება აღარც მქონდეს, რად-

გან დიდი ხანი გავიდა მას შემდეგ.
ამ სიტყვების გაგონებაზე მედუქნეს
სახე შეეცვალა.

— ცბიერობ! — დაიყვირა მედუქნემ,
— ყველანი თავისებურად ცბიერობენ,
ყველას მე უნდა ვეხვეწო, სიკეთე დამ-
დეთ და დამიბრუნეთ წიგნი-
მეთქი. უკვე მომბეზრდა. მე
თავს არ დავიღუპავ, გეს-
მის? თუ ის გინდა, რომ
შენს შესახებ სკოლას ან
პოლიციას ვაცნობო?

ჯესი ყურს აღარ უგ-
დებდა, — „ნახვამდის!“ —
მიამახა მედუქნეს და გამო-
ვიდა.

— საღამომდე კიდევ
დაგადლი! — გაიგონა მედუქ-
ნის სიტყვები მიმავალმა
ჯესიმ.

ჯესის შშობლების შე-
წუხებისა ერიდებოდა, ამი-
ტომ მათთვის არაფერი
გაუმხელთა. ძლივს მოით-
მინა საღამომდე და როდენ-
საც დაღამდა, აიღო წიგნი

„საბჭოების ქვეყანა“, კარგად შეახვეჭა, გახეხა
ხეთში, ჩაღო სუფთა თუნუქის
ლოფში და მიწაში ჩამარხა.

მთელი ღამე არა სძინებია გოგონას.
ყოველ წუთს პოლიციის მოლოდინში
იყო. თუ საიდანმე ხმაურს გაიგონებდა,
მას ეგონა, პოლიციელები
მოდიანო. მაგრამ ჯესის
არ შეშინებია. მხოლოდ
მუშტებს კუმშავდა და თავისთვის
ჩუმად ამბობდა:

— არ ვიტყვი, წიგნი
სადაც არის... არასგზით არ
ვიტყვი.

პოლიცია არ გამოჩენ-
ნილა.

მხოლოდ დილით, რო-
დესაც ჯესი სკოლაში შე-
ვიდა, მასწავლებელი კლასის
შესასვლელთან შეხვდა,
როგორღაც უცნაურად შე-
ხვდა, როგორც არასოდეს
შეუხვდავს და დინჯად უთ-
ხრა:

— ჯესი, შენ ახლა აღარ
იმეცადინებ, დირექტორი
გეიბარებს!

თარგმანი თ. შივაკაპლიანი

ჩ ე მ ი ხ ბ ო

ილია სინაპლიძე

ჩემს ფუჩინას ვერ სჯობია
მეზობლების ხბორები;
აი, როცა გაიღვიძებს,
წამოდგება ზმორებით,

თავს გაიქნევს, ძილს დაიფრთხობს,
ყურებს გააბარტყუნებს;
უყვარს ხტუნვა და კუნტრუში,
ნეტავი რა ახტუნებს!

მოვა, ხელში დრუნჩის ჩამიდებს,
შიგ მარილი ჰგონია:

ჩემს ფუჩინას დრუნჩი თურმე
ცივი, სველი ჰქონია!

რა მშვიდია, უწყინარი,
განა ვინმეს ურჩინა?
რქებს ეუსინჯავ, მაგრამ რქები
ჯერ არა აქვს ფუჩინას.

მაღე მივგვრი დედა ძროხას
და რძით გაიტყინება;
წაბლასხელა ეს ჩემი ხბო
ნეტავ როდის იქნება?

ჩვენი დროშა

ლილია მერაბიძე

ჩვენი დროშა აღისფერი
მზის სხივებით ნაფერია,
ვარდ-ყვავილით პირმოხატულს
ზედ მშვიდობა აწერია.

ეს თავთავი ლალად შლილი
ნაყოფია ქმური შრომის,

ეს ჩაქუჩი, ეს ნამგალი —
მეგობრობა ხალხთა შორის.

მიტომ მიყვარს მე ეს დროშა,
მიტომ მიყვარს ასე მტკიცედ,
რომ სამშობლოს ერთგულება
ამ დროშაზე დავიფიცე!

ნატოს ჩვიდი

გიორგი კახახიძე

— რას ჰგავს, დედა, ჩემი წიგნი,
პა, შეხედე, დედა!
მტვერში ასე გამეტებით
ვინ ათრია ნეტაუ!
ვინ დახია ეს ფურცლები,
ვინ გაუჩნდა მტერი?!
რა ყდა ჰქონდა, რა ლამაზი! —
ღია იისფერი!
ვის ვაჩვენო?!
რას მტყუვიან?! —
ჩივის ნატო, ხენეშის,
და წიგნს, დედის დასანახად,
ატრიალებს ხელში.
წიგნს დედოკოც დააქვერდა,
მოელუშა სახე.
— რა ვთქვა, შვილო, ვინ
დახევიდა,
ჩვენთან წიგნს ვინ დახევის?!
შენ თვითონვე საფრიალოდ
ქარს მიუგდე იქნებ?..

— დედი, ასე რატომ ამბობ,
მე ხომ ვუფელი წიგნებს!
— როგორ არა! — უთხრა დედამ
და შეხედა კარებს, —
ხან აქ აგდებ იატაკზე,
ხან კიბესთან გარეთ.
ჰოდა, წელან, აივანზე
ჩვენი ცელქი დათო
მაგ წიგნს ისე დაათრევდა,
როგორც კარგ გასართობს.
რას ვეტყვოდი ბიჭუკელას,
ჯერ ჩვილია იგი,
მაგრამ ისე ჩაებლუჯა,
ძლივს წაეართვი წიგნი. —
დარცხვენილი ნატო მიხვდა,
რას ამბობდა დედა;
და წიგნს ახლა დამნაშავეს
თვალთ დააქვერდა.

ნახატი გ. როინიძის

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ნახატები ალ. ბანძელაძისა

ჰასმიკა და რექსი

ჰასმიკა და რექსი განუყრელი მეგობრები იყვნენ. მთელ დღეს ბურთაობდნენ, გარბოდნენ და გამორბოდნენ. ერთმანეთს ელაპარაკებოდნენ კიდევ. რექსს ძლიერ უყვარდათ. ისინი ერთმანეთს ელაპარაკებოდნენ კიდევ. რექსს ესმოდა ჰასმიკას ალერსი, ჰასმიკაც ხედებოდა, თუ რა სურდა რექსს, თუმცა ძალიან თავის სურვილებს ყფით ან კულის ქნევით აგებინებდა ჰასმიკას.

ხშირად რექსი პირს დაავლებდა ხოლმე ბადეში გახვეულ ბურთს და სადღაც მიაბრუნებდა; ჰასმიკა წარბს შეიკუმხინდა, აკრემლდებოდა და გადაწყვეტდა რექსთან აღარ ეთამაშა.

მაგრამ მეგობრების გაბუტვა დიდხანს როდი გრძელდებოდა. სულ მალე რექსი ისევ უკან მოათრევდა ბურთს, დაუგდებდა ბუტია გოგონას და ისინი უცებ შერიგდებოდნენ ხოლმე.

ყოველ დილით რექსი ჰასმიკას მიაცილებდა საბავშვო ბაღის კარამდე. ეხმარებოდა კიდევ, როდესაც ჰასმიკას თავისი თოჯინა, პატარა ქოლგა, ან სხვა ნივთი მიჰქონდა; რექსი კბილებს მაგრად ჩაავლებდა ნივთს და მზიარულად მიაბრუნებდა. შუადღისას ჰასმიკა შინ რომ ბრუნდებოდა, რექსი ხტუნაობით შეეგებებოდა, ჰაერში შეხტებოდა და სიხარულით ყფდა.

— რექს, ქვიანად იყავი, მოასვენე ბავშვი! — უწყრებოდა ძაღლს ჰასმიკას დედა.

ძალიან მაშინვე დაწყნარდებოდა, დაღვრემილი სივალეებით ემორჩილებოდა დიასახლისის ბრძანებას. გამოვიდოდა აივანზე და იატაკზე გაიშლართებოდა. მერე თვალებს დახუჭავდა, გრძელ დრუნჩას თათებში მოიკეცვდა და ასე დარჩებოდა კარგა ხანს.

სალიამოზე რეკსი ისევ გამოცოცხლდებოდა, ჰასმიკას მშობლები და რეკსი სხსეირნოდ გავიდოდნენ ხოლომე მახლობელ ბაღში.

ერთხელ ბაღში სირბილის დროს ჰასმიკამ ქეას ფეხი წამოაჭრა, წაიქცა და ტირილი დაიწყო. რეკსი მაშინვე დაეხმარა მას, პირი წაავლო კაბაზე და მალეა ასწია ბავშვი. ამ დროს დედაც მოვიდა.

...ზაფხულმა ძალიან გააბარა ჰასმიკა და რეკსი. ისინი აგარაკზე წავიდნენ. გოგონა მთელ დღეს უსმენდა ფრინველთა ჟღერტულს, კრეფდა თაიგულებს, წნავდა გვირგვინებს, ბებლებს დასდევდა დასაჭერად და რეკსიც თან დაჰყვებოდა. რა კარგია, როდესაც დიდხანს უმზერ ხის ქვეშ მოფუსფუსე პატარა კიანქველებს, რომელნიც დიდ მარცვალს მიაგორებენ,

რიახლოს რეკსთან ერთად დახტოდა, თამაშობდა, ყვავილთა კონებს ჰკრავდა.

— ჰასმიკ, შორს არ წახვიდე, წუღარბიხარ, წაიქცევი! — გაისმოდა დედის ხმა. ჰასმიკა კი ყურადღებას არ აქცევდა დედის ძახილს და უფრო შორს გარბოდა.

უცებ ჰასმიკამ დაინახა, რომ ყვავილებზე ლამაზი ბებელა დაფრინავდა; დაედევნა ბებელას დასაჭერად; ფეხაკრფით მიუახლოვდა თუ არა, ბებელამ მაშინვე გაშალა ფრთები და სხვა ყვავილზე დაჯდა.

ჰასმიკამ ვერც კი შენიშნა, როგორ დაშორდა დედას. მალე მან მიაღწია ერთ გუბეს. თურმე სოფლის ბავშვებს რუდან წყალი გადმოეგდოთ ორმოში და საბანაოდ დაეგუბებინათ.

ჰასმიკა მიუახლოვდა გუბეს, მის გარ-

მიაქვთ თავიანთ მიწურ სოროში და ზამთრისათვის სარჩოს იმარაგებენ!

ძლიერ გახარებული იყო რეკსიც, ის ჰასმიკას ეთამაშებოდა და ზოგჯერ სანადიროდაც გაისეირნებდა ხოლომე.

ერთ დღეს, აგარაკის მახლობლად, მინდორზე, ხისქვეშ იჯდა ჰასმიკას დედა და ხელსაქმობდა, გოგონა კი იქვე შო-

შემო გახარებულ ლამაზ ყვავილებზე დამჯდარი ბებელა ის იყო, უნდა დაეჭირა, მაგრამ უცებ ფეხი დაუსხლტა და გუბეში ჩავარდა.

რეკსმა დაინახა, როგორ ჩაყურყუმელავდა პატარა გოგონა წყალში. ძალღმა წკმუტუნე დაიწყო, შემდეგ ყეფა მორთო და გარშემო ურბენდა ორმოს.

დედამ შორიდან დაინახა, თუ როგორ ჩავარდა წყალში ჰასნიკა. ხელსაქმე ხელიდან გააგდო, მორბოდა და თან გულგახეთქილი ჰყვიროდა:

— მიშველეთ, მიშველეთ!..

ამ დროს რექსმა კიდევ დაიყეფა და გადაეშვა ორმოში.

როდისაც ჰასნიკას დედამ ორმოს მიაღწია, მღვრიე წყალი გაირღვა და გამოჩნდა რექსი, მას კბილები მაგრად ჩაეველო ჰასნიკას კაბაში და, რაც ძალღონე ჰქონდა, ეწეოდა. დედამ მაშინვე გამოსტაცა ძაღლს გაწუწული გოგონა, ჰასნიკა მალე გონს მოვიდა და ტირილი დაიწყო. იგი გადარჩა, მას

დროზე მიეშველა რექსი, რომელიც ხარულისაგან მათ გარშემო დახტოდა და წყალს იბერტყავდა სხეულიდან.

დედამ გულში ჩაიკრა თავისი გოგონა, სველ ლოყებს, ცისფერ თვალებს, ოქროსფერ თმებს უკოცნიდა და თავისთვის ბუტბუტებდა:

— ჰასნიკ, ჩემო გოგონა!

რექსიც მივიდა ჰასნიკასთან და მიუალერსა.

დედამ გულში ჩაიკრა ჰეკიანი ძაღლი.

რექსი კი მზიარული თვალებით შეჰყურებდა ბედნიერ დედას.

თარგმანი

აკაკი ავათიანი

პატარა გოდერძი

გაბილინა ხოსიტაშვილი

იციო, პატარა გოდერძი რა გონიერი ბავშვია! — სულ წიგნის ფურცლებს დაჰყურებს, ეზოშია თუ სახლშია.

ახლაც რვეულში ადვილად, განა ჯაფით და წვალებით,

სუფთად, ლამაზი ციფრებით გამოჰყავს ამოცანებო.

შარშან ჩაირცხეს სკოლაში, საბავშვო ბაღი დატოვა, ამხანაგები იქაც კი ბევრი ჰყავს, განა მარტოა?!

დეიდა ეკას საიდუმლოება

ჩვენი ეზოს ბავშვებს დეიდა ეკა ძალიან უყვართ.

მარტოხელაა დეიდა ეკა. ერთადერთი ვეიკი სამამულო ომში დაეღუპა.

მთელი ეზოს მობინადრენი ახლაც იგონებენ ზრდილობიან, შეთვალწარბა გურამს. მხოლოდ დეიდა ეკას პატარა მეზობლებს — ვიას, ქეთინოს და თენგიზს სულ არ უნახავთ დეიდა ეკას შვილი; როცა ისინი გაჩნდნენ, ომი უკვე დამთავრებული იყო.

გურამის სამუშაო მაგიდა ისევ დგას თავის ოთახში. ეზოს ბავშვები რომ ესტუმრებიან დეიდა ეკას, იგი ხშირად უამბობს პატარებს გურამის ბავშვობის შესახებ.

— მეც ისე უნდა ვისწავლო, როგორც გურამი სწავლობდა. — ეტყვის ხოლმე თენგიზი.

— მე კი ისე უნდა ვხატო, როგორც გურამი ხატავდა. — ჰპირდება დეიდა ეკას ქეთინო.

— მე ისეთი მებრძოლი უნდა ვიყო, როგორც გურამი. — ამბობს ვია, რომელსაც „საღლათობანას“ თამაში ყველაფერს ურჩევია.

პატარა ნიას ამდენი არ ესმის და მხოლოდ დეიდა ეკას კალთაზე ეკერის.

დეიდა ეკა ყველას უსმენს. ყველას მიუღიერებს. ხშირად ტკბილეულით და ნამცხვრით გაუმასპინძლებს კიდევ ბავშვები ბელურებივით ეტანებიან დეიდა ეკას აივანს. მეზობლები ეხუმრებიან:

— ქალო, შენს კარს თაფლი ხომ არ სცხია, რომ ეგრე გეხვევიან ბავშვები?

— რა ექნა, თქვენი შვილებით მეც ვხარობ. — იტყვის ხოლმე ეკა და ჩუმად ამოიხარებს.

დეკემბერი მიიწურა; გარეთ ქარი ზუზუნებდა, ბავშვები ეზოში ნაკლებად თამაშობდნენ. ახლა ასკინკილით ჩაუვლიდნენ ხოლმე განიერსა და გრძელ აივანს.

ბავშვებმა შეამჩნიეს, რომ ბოლო დროს, დეიდა ეკა სამსახურიდან დაბრუნებისას, მათ ჩვეულებრივ აღარ ეხატებოდა; ბავშვებმა რამდენჯერმე მიუკაკუნეს კარზე, მაგრამ დეიდა გამოსძახებდა:

— დღეს თქვენთვის არა მკალია!

ერთხელ ქეთინო მოულოდნელად მივიდა დეიდა ეკასთან. მან ფანჯრიდან გამოხედა გოგონას და ღიმილით უთხრა:

— ჩემო ქეთინო, დღეს ცოტადენი სამუშაო მაქვს და მერე მესტუმრე.

ისე ეწყინა ქეთინოს, რომ შემდეგაც აღარ მივიდა.

ქეთინო დერეფანში შეხვდა თენგიზს და ყურში ჩასწორა:

— დეიდა ეკას ჩვენთვის არა სცალია, ნუ მოხვალა...

თენგიზმა დედას შესჩივლა: — დეიდა ეკას აღარ ვუყვარვართ, — აღარ მოხვადეთო!

— არა, შვილო, დეიდა ეკას უყვარხართ, მაგრამ იქნებ დასვენება უნდა. თქვენი ჟრიაბულით ალბათ შეაწუხეთ. — მიუგო დედამ.

ბავშვები შორიდან ესალმებოდნენ დეიდა ეკას და მასთან მისვლას ვეღარ ბედავდნენ.

ერთხელ ბავშვებმა შენიშნეს, რომ დეიდა ეკა რაღაც შეხვეული ნავეპრით ხელებდატვირთული დაბრუნდა: ნავეპრი ძირს რომ არ დაეწყო, ვიდრე კარს გაა-

ღებდა, დიდი კოლოფი დასაქურად წიას მიაწოდა და თან დასიდა:

— ფრთხილად, ხელიდან არ გაგვივა! ღეს!

ნიას ძალიან მსუბუქად მოეჩვენა ეს კოლოფი და ცნობისმოყვარეობით ჰკითხა.

— რა არის?

— ეს ჩემი საიდუმლოებაა! — ღიმილით უპასუხა დეიდა ეკამ, კარი გააღო, ნავეპრი მაგიდაზე დააწყო და ხელახლა საღლაც წავიდა.

ნიას გულში ჩარჩა ეს სიტყვა — „საიდუმლოება“. ბავშვი ფიქრობდა, რომ დეიდა ეკამ საიდანღაც მოიტანა „საიდუმლოება“, მაგრამ რომელში იყო „საიდუმლოება“, — ქალაქში ვახვეული, პარკში, თუ იმ დიდ კოლოფში? — ეს მაინც ვერ გამოიცნო.

შინ მისვლისთანავე ნიამ დედას ჰკითხა: — დედა, რა არის საიდუმლოება?

— საიდუმლოება ის არის, როდესაც არ უნდათ ვაგაგებინონ, რასაც აკეთებენ. — აუხსნა დედამ.

ახალი წლის ღამე ახლოვდებოდა, ყოველ ოჯახში გოზინაყის და ნამცხვრის სუნი დატრიალდა, ჩვენი ეზოს ბავშვები მოუთმენლად ელოდნენ ახალ წელს.

სალამოს შვიდი საათი იქნებოდა, როდესაც მეზობელმა პიონერმა გოგონამ დეიდა ეკას დავალებით დაუარა ეზოს ბავშვებს და მასთან მიიპატრუა.

ყველაზე ადრე ნიამ და მარინემ მიიბინეს დეიდა ეკასთან.

— აი, რას ნიშნავს წესიერი ბავშვები! — მიგება დეიდა ეკა, გოგონები სათითაოდ ხელში აიტაცა და გადაკოცნა; როდესაც ყველამ თავი მოიყარა, დეიდა ეკამ მეორე ოთახის კარი გააღო და მხიარულად უთხრა ბავშვებს:

— ჩემო სტუმრებო, ესეც ჩემი „საიდუმლოება!“

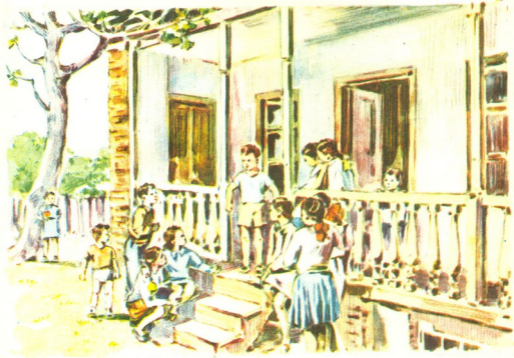
— ეს ხომ ნაძვის ხეა! — აღტაცებით შეტყვირა ნიამ.

— გავიგეთ დეიდა ეკას საიდუმლოება, გავიგეთ! — აჟროამულდნენ ბავშვები.

— ღიახ, ეს თქვენი ნაძვის ხეა! მართალია, ყველას გაქვთ ნაძვის ხე, მაგრამ მეც მინდოდა თქვენი გახარება. თქვენ რომ გეძინათ, მაშინ მოვიტანე.

მინდოდა, მოულოდნელად გენახათ და ნამალევიად გიზადებდით საჩუქრებს! — ეუბნებოდა დეიდა ეკა გახარებული ბავშვებს.

ღამაზად მორთული, ფერადი ელნათურებით განალებული ნაძვის ხე ტოტებგაშლილი შეხვდა ბავშვების სიხარულს.

ქათამან ჭილაშვილი

ნახატი ზ. როინიძისა

ირინე

— ახლა კი „ბატეზო, ბატეზო“ ვითამაშოთ! — შესთავაზა ირინემ „დაქვრობანას“ თამაშით მოქანცულ ამხანაგებს.

— გვეყოფა ამდენი სირბილი, გვიჩვენია ჩამოვსდეთ და ზღაპარი მოვყვით! — ურჩია ირაკლიმ მეგობრებს.

— მოვყვით! — ერთხმად დაეთანხმნენ ტოლები და ეზოში კიბის საფეხურებზე ბელურებით ჩამოსკუპდნენ.

— ირინე, მოდი ჩემს გვერდით ჩამოჯექი! — ხელი დაუქნია ნათელამ ხესთან ატუხულ ამხანაგს და ადგილის გასათვისუფლებლად გვერდით ჩაიწია.

— არ მინდა თქვენი ზღაპრები! — ბუზღუნით უპასუხა ირინემ.

— ირინე, რად გვებუტები, მოდი მალე. — სთხოვა ირაკლიმაც.

— არ მინდა და არც მოვალ! — კირვეულად თქვა ირინემ და შორიახლოს შურგშექცევით ჩამოჯდა.

— არ უნდა და ნუ უნდა, უმაგისოდაც მოვყვებით! — გული მოუვიდა დარეჯანს.

ირაკლიმ ზღაპრის მოყოლა დაიწყო ბავშვები გაინახნენ.

ირინემ თვითონაც ვერ იგრძნო, როგორ შემოტრიალდა ამხანაგებისაკენ.

— ნეტავი, ერთხელაც დამიძახონ! — ნატრობდა გულში პატარა.

— შეილო, რად გამოცალკეებულხარ შენს ტოლებს? — თავს წამოადგა ირინეს სამსახურიდან მომავალი მამა.

ირინემ მამას არაფერი უპასუხა, ზურგი შეაქცია ამხანაგებს და ჩხირით დედამიწაზე ხატვა განაგრძო.

— ბავშვებო, თქვენ აწყენინეთ ირინეს? — მიმართა მათ ირინეს მამამ.

არა, ძია გიორგი! ჩვენ არ გვწყენინებია! — წამოიძახეს პატარებმა.

— როგორ არ მაწყენინებს!.. მე ვთხოვე „ბატებო, ბატებო“ ვითამაშოთ მეთქი,

ამათ კი ზღაპრების მოყვოლა მოინდობდა. — ბრალი დასდო ამხანაგებს ირინემ.

— მაგის გულისათვის იბუტები? — დაეძინა და შენც ზღაპრები მოუყევი. — დაარიგა მამამ.

— მე პირველად ვთქვი, „ბატებო, ბატებო“ — მეთქი! — გაჯიუტდა ირინე.

— ნუ ჯიუტობ, ირინე! შენ ერთს გინდა „ბატებო, ბატებო“-ს თამაში, შენს ამხანაგებს კი არ სურთ! შენ იმათი სურვილი უნდა გაიზიარო და არა იმათ — შენი! შეუერთდი ახლავე შენს მეგობრებს! — ტყბილად უთხრა მამამ თავის გოგონას.

დარცხენილმა ირინემ შუბლს ქვევიდან გახედა ტოლებს და ნათელას გვერდით ჩამოჯდა.

ნიქოლოზ ჩაჩავა

ნახატები ბ. ჩიჩინაშვილისა

პრა, პრ გააღვიძო

გინდოდა, რომ გაგეგო, რად არ სძინავს თინას? უკვე კარგა ხანია თინამ დაიძინა.

— შენც მოსულხარ, თოჯინავ,

გინდა თინა ნახო?

არა, არ გააღვიძო, არ მოხვიდე ახლოს.

* *

კარზე აკაკუნებდა ვერ გავიგე ვინ იყო.

და მყავს პაწაწინა, მას დავარქვით თინა. როგორია, იცით? თვალთა აქვს, ყურიც, სულ პატარა ცხვირიც. ჯერ არ ლაპარაკობს, ხანდახან კი ტირის. დედა ძუძუს აწოვებს, პაწაწინა თინას, როცა ძუძუ არ უნდა, სულ სძინავს და სძინავს.

* *

— ჩიტო, რა გაქიკიკებს, აქ რამ მოგაფრინა.

ისიც ვერვინ ვერ მითხრა, ვინ უძახდა თინიკოს. თურმე ვინა ყოფილა! შემობრძანდა წიწილა ყვითლად გამოწყობილი. უნდა მოინახულოს პაწაწინა ღობილი. ამბობს:

— ვნახო თინია, როგორ დაუძინია.

— არა, არ გააღვიძო, რას სჩადიხარ, რას შვერები, მის მაგიერ, წიწილა, წამო, გეთამაშები.

ბავშვებო, კამოცხანთ, რომელი ქართული ხალხური ზღაპრისათვის არის ეს სურათი დახატული.

ოთხი პალაშვილი

ნახატი პლ. ჰუნიკაძის

ბავშვები და ახალი წელი

ბავშვები

გვითხარ, წელი ახალი,
ჩვენს გულს რით გაახარებ;
რას ჰპირდები პატარებს
და სამშობლოს საყვარელს?

ახალი წელი

გეტყვი, გეტყვი, ბავშვებო,
საუბარი მოგინდათ?
სულ შვეიცილბას მოგიტანთ,
სულ სიხარულს მოგიტანთ!

ბავშვები

გვითხარ, წელი ახალი,
კიდევ რით გაგახარებ;
რას ჰპირდები პატარებს
და სამშობლოს საყვარელს?

ახალი წელი

გეტყვი, გეტყვი, ბავშვებო,
თქვენს ფიქრს რა
დამაშორებს! —

ახალ წიგნებს გიყილთ,
ახალ სათამაშოებს.

ბავშვები

გვითხარ, წელი ახალი,
ჩვენს ხომ არ წაგვიხვალთ?
შენთან უნდა ვიაროთ,
შენ ისეთი კარგი ხარ.

ახალი წელი

გეტყვი, გეტყვი, ბავშვებო,
მესმის თქვენი ფიქრები;
როცა მე დავძველდები,
თქვენ დიდები იქნებით.

უფას მატერიაზე გეტყვინ ვლ. ტორიძის

ფანი 2 მან.

რედაქტორი იოსებ ნინუაშვილი. საბრუნველო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, ე.ე. მურჯანიძე, ი. გრაშვილი, თ. თუმანიშვილი, მ. ყვარცხელიანი (რედაქტორის მოადგილე), რ. მარგალიტი, ი. სიხარულიძე, ნ. უნაქოშვილი, შ. ცხადაძე

ქ. თბილისი, დ. თბილისის ქ. 12, დეკემბერი 1953 წ. თბილისი, ლენინი 14.
საბჭოთაო რედაქციის მისამართი: თბილისი, დ. თბილისის ქ. 14, 3 სართ. ტელ. 3-37-08
კამპო, მეტ. № 136 ტბაშის მეტ. № 1251122 ტირაჟი 15,000 ლ 1953